

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ГОРИТЕ

София 1040, бул. Христо Ботев 55

№ 79 – юли 2005

Дейност на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци в България през 2004 година

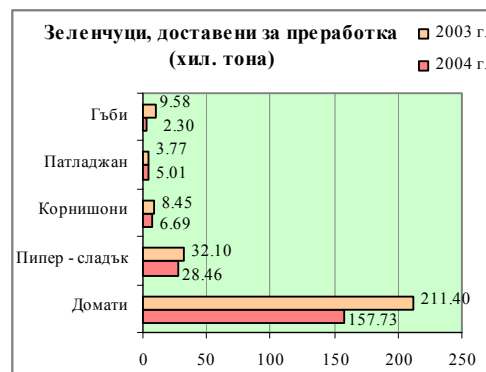
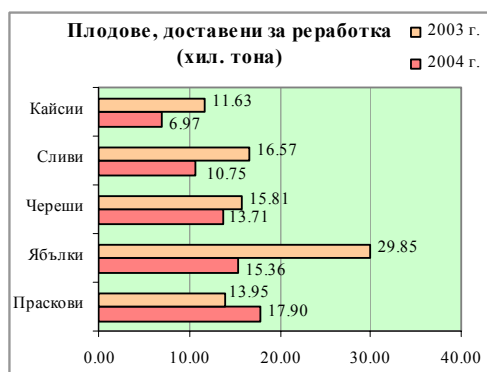
През 2004 година в 149 предприятия са преработени 78.8 хил. тона пресни плодове и 228.8 хил. тона зеленчуци.

Най-голям дял от преработените плодове заемат прасковите – 23%, следвани от ябълките – 20%, черешите – 17% и сливите – 14%. През 2004 година са произведени над 67 хил. тона готова продукция от плодове (вкл. плодово-зеленчуковите концентрати и сокове). Консервите представляват 51% от тази продукция, концентратите и соковете (вкл. плодово-зеленчуковите) – 13%, а замразените продукти – 21%. Близко 25% от готовата продукция е предназначена за износ.

Доматите заемат 69% от преработените зеленчуци, а пиперът – 12%. От 127 хил. тона готова зеленчукова продукция (вкл. от гъби и от картофи) 58% са консерви, 20% – сокове и концентрати. За износ е предназначена 16% от готовата продукция.

Предприятия, преработващи плодове и зеленчуци, има във всички административни области, с изключение на Видин и Добрич. Най-голям е броят на действащите предприятия на територията на област Пловдив (20%), област Бургас (9%) и на област Стара Загора (7%). Останалите са разпределени равномерно в 23 области.

През 2004 г. работещите предприятия се увеличават с 12 бр. спрямо предходната година. Като търговски дружества са регистрирани 80% от предприятията, преработващи плодове и зеленчуци, 15% са еднолични търговци, а 5% са земеделски кооперации. Съгласно изискванията на чл.12 от Закона за храните са регистрирани 85% от предприятията.

При разглеждане на настоящата публикация е необходимо да се имат предвид следните факти:

- Това е третата анкета за дейността на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци в България, проведена от дирекция "Агrostатистика" при Министерството на земеделието и горите.
- От 153 предприятия, работещи през 2004 година, четири важни за отрасъла производствени единици отказаха да отговорят на въпросите, въпреки гаранцията за конфиденциалност на индивидуалните данни.
- Техните данни не са включени в резултатите, публикувани тук. Въпреки липсата на тази информация, представените цифри могат да се приемат като добри индикатори за нивото на дейността в бранша.

Резултати и анализи

Постоянна производствена дейност имат 42% от предприятията, а останалите производствени единици имат сезонна дейност през 2004 година средно 5.6 месеца.

Капацитетът на производствените мощности за преработка на плодове и зеленчуци, обявен от предприятията, е над 783 хил. тона. Капацитетът на предприятията за преработка на праскови е 35.9 хил. тона, като степента на използването им е 50% през 2004 година, а капацитетът за преработка на домати е 236.6 хил. тона със степен на използване 67%. 52 от предприятията в отрасъла преработват едновременно плодове и зеленчуци.

80 са предприятията, преработващи плодове през 2004 година

С 6 бр. са увеличени предприятията, преработващи плодове през 2004 година. Преработени са 78.8 хил. тона пресни плодове, с около 20% по-малко от предходната година, като 41% от суровината е осигурена от търговци на едро или посредници. Частта, изкупена директно от местни производители, представлява 33% от общото количество на доставените плодове. Вносът на суровини е увеличен с 36%. През наблюдавания период е преработена и продукцията от плодове от 4 400 дка, стопанисвани от предприятията. Около 10.6 хил. тона плодове са преработени на ишлеме, с почти 40% повече от 2003 година. От тях 10% са доставени за преработка на ишлеме от други предприятия от същия отрасъл. Останалото количество, преработено на ишлеме, е предназначено за клиенти извън сектора.

Методология на анкетата

Изчерпателност: Списъкът на предприятията е съставен с помощта на Съюза на производителите на консерви в България и на наличната административна информация в областните дирекции “Земеделие и гори”. Попълнени са 149 анкетни карти.

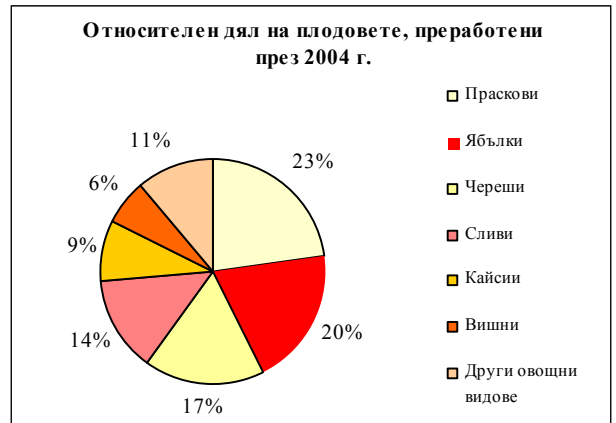
Анкетната карта се състои от четири страници, съдържа 22 въпроса за доставените и преработени количества плодове и зеленчуци, за реализацията на произведената продукция и за капацитета на производствените мощности на предприятията.

Управление на анкетата: анкетата е организирана и проведена от дирекция “Агостатистика” към МЗГ през април 2005 година. Експертите по агостатистика към областните дирекции “Земеделие и гори” (с изключение на области Пловдив и Стара Загора) са провели интервю с ръководителите на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци на територията на областта им. В области Пловдив и Стара Загора, поради по-големия брой предприятия, информацията е събрана с помощта на специално обучени анкетатори.

Обхват на анкетата: проведената анкета може да се приеме като отраслова. Анкетирани са всички предприятия, които имат като основна или второстепенна дейност преработката на пресни плодове и/или зеленчуци.

В производството на готова продукция е използвано 1 594 тона пюре от плодове, като 11% е от внос.

Предприятията, преработващи плодове, са заявили, че за 2004 година се нуждаят от 53% повече суровини за преработка.

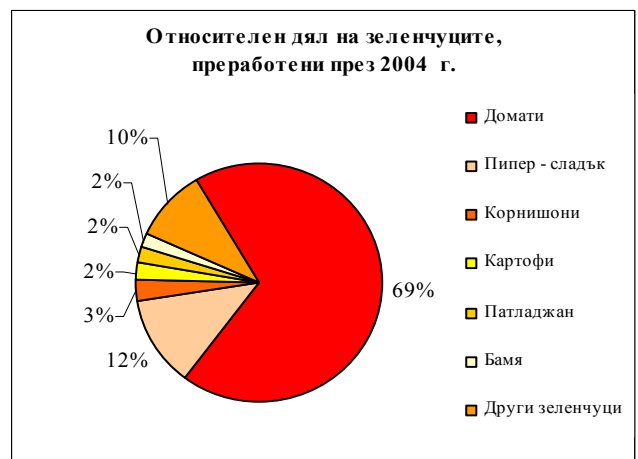
121 са предприятията, преработващи зеленчуци през 2004 година

През 2004 година са преработени 228.8 хил. тона пресни зеленчуци - с 18% по-малко от предходната година. Делът на домати, доставени за преработка, е 69% от общото количество зеленчуци, следвани от пипера - 12%.

Изкупените директно от производителите зеленчуци за преработка представляват 54% от общото количество. От търговци на едро и посредници са доставени 37% от зеленчуците, а 2% са от внос. През 2004 година е включена в преработката и продукцията от около 4 500 дка със зеленчуци, отглеждани от предприятията. На ишлеме са преработени над 12 хил. тона зеленчуци. От тях само 2% са доставени за преработка на ишлеме от други предприятия от същия отрасъл.

В производството на зеленчукови продукти са използвани около 4 300 тона доматиен концентрат, като 25% е от внос.

Прогнозата на предприятията, преработващи зеленчуци, е за увеличение с 27% на необходимите суровини за преработка през 2005 година.

Производство на готова продукция от плодове и зеленчуци през 2004 година

През 2004 година готовата продукция от плодове (вкл. плодово-зеленчуковите концентрати и сокове) е над 67 хил. тона. Делът на консервите (вкл. конфитюри и компоти) представлява 51%, концентратите и соковете заемат 13%, а замразените продукти - 21%. Тези три основни продукта съставят 85% от произведената продукция от плодове. Вложени са близо 16 хил. тона праскови в производството на над 16 хил. тона готови продукти от праскови.

Производство на продукти от праскови

Преработена продукция от праскови	Вложена суровина (тона)		Производство на готова продукция (тона)
	Пресни праскови	Пюре от праскови	
Праскови в захарен сироп и/или в натурален плодов сок	15 807	-	16 189

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Производството на готова продукция от зеленчуци (вкл. от гъби и картофи) е около 127 хил. тона. Консервите заемат 58% от общото количество готови зеленчукови продукти, концентратите и соковете представляват 20%, а замразените продукти – 15%. Произведени са близо 46 хил. тона домати продукти (белени и небелени домати, сок от домати, домати концентрат, кетчуп, замразени и сушени домати), като вложената суровина в тях е 150 хил. тона пресни домати и над 2 хил. тона домати концентрат. Най-висок е делът на предназначения за преработка домати във вид на домати концентрат (82% от общото количество домати), а в производството на белени домати са вложени 15 хил. тона домати и е получена близо 12 хил. тона готова продукция. Тези два вида продукти представляват 70% от общото количество домати продукция.

Производство на продукти от домати

Вид готова продукция от домати	Вложена суровина (тона)		Производство на готова продукция (тона)
	Пресни домати	Доматен концентрат	
Белени домати	15 152	-	11 758
Небелени домати	6 513	s	6 171
Сок от домати (съдържание на сухо вещество под 12%)	4 693	s	1 471
Доматен концентрат (съдържание на сухо вещество над 12%)	122 765	846	20 399
Кетчуп	s	1 468	5 741
Замразени домати	s	s	s
Сушени домати	s	-	s

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Статистическа тайна

За да се гарантира конфиденциалността на индивидуалните данни, някои данни не могат да бъдат публикувани и са заместени със "S". Този символ е използван в следните случаи:

- Има по-малко от 3 производствени единици в разглежданата категория.
- Една производствена единица от разглежданата категория представлява повече от 85% от дейността на цялата категория.

Реализация на готовата продукция през 2004 година

Готовата продукция от преработени плодове и зеленчуци, предназначена за собствена консумация и търговия на дребно, е незначителна.

Количествата реализирана готова продукция от плодове през 2004 година по всички направления са по-малки в сравнение с предходната година. Делът на продажбите на вътрешния пазар е 38% и почти не се променя спрямо 2003 година, а изнесеното количество преработени плодове е около 1/4 от продукцията.

Основната част от готовата продукция от зеленчуци е реализирана на вътрешния пазар (51%). Износът е 16%, а зеленчуковата продукция на склад е 28.8%.

Реализация на готовата продукция от плодове и зеленчуци през 2004 година - % от общото количество

Предназначение на готовата продукция	Продукция от плодове	Продукция от зеленчуци
За собствена консумация	0.6%	0.2%
Продукция, преработена на ишлеми в предприятието	18.6%	4.1%
За търговската мрежа	38.1%	50.7%
За износ	24.5%	16.2%
Количества на склад към 31.12.2004 г.	18.2%	28.8%
Общо:	100.0%	100.0%

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Използване на статистическата информация

Резултатите от провежданите от дирекция "Агостатистика" на МЗГ анкети са едни от основните източници на информация при определяне на селскостопанската политика на страната. Тези данни са използвани при преговорите за присъединяване на страната към Европейския съюз по глава "Земеделство" в съответните сектори и служат при определяне на праговете за производство на земеделски продукти в България

Основни видове плодове, преработени през 2004 година

Видове плодове	Брой предприятия	Произведени от преработвателя	Внос	Изкупени директно от производители	Доставени чрез търговци	Преработени на ишлема	Общо количество		Прогнозни количества за 2005 г.
		хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	%	хил. тона
Праскови	27	s	1.01	3.21	9.59	4.04	17.90	23%	20.97
Ябълки	24	s	s	8.11	2.90	0.75	15.36	20%	65.02
Череша	25	s	-	1.42	11.25	1.03	13.71	17%	23.40
Сливи	38	0.98	s	4.90	3.48	1.36	10.75	14%	18.65
Кайсии	32	s	-	3.12	1.99	1.00	6.97	9%	8.36
Вишни	34	s	s	2.11	1.10	0.43	5.08	6%	19.64
Ягоди	41	s	-	1.10	1.09	1.32	3.66	5%	4.28
Малини	37	0.81	s	1.76	0.51	0.43	3.50	4%	5.79
Други овощни видове	///	0.02	0.14	0.43	0.69	0.55	1.81	2%	3.17
Общо:	67	3.49	5.59	26.16	32.60	10.91	78.75	100%	169.28
	%	5%	7%	33%	41%	14%	100%		

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Основни видове зеленчуци, преработени през 2004 година

Видове зеленчуци	Брой предприятия	Произведени от преработвателя	Внос	Изкупени директно от производители	Доставени чрез търговци	Преработени на ишлема	Общо количество		Прогнозни количества за 2005 г.
		хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	%	хил. тона
Домати	63	2.39	0.00	80.11	72.22	3.02	157.73	69%	232.52
Пипер - сладък	75	0.87	2.25	15.49	3.40	6.45	28.46	12%	35.92
Корнишони	34	s	s	s	2.20	0.38	6.69	3%	8.93
Картофи	11	-	s	s	0.07	s	5.19	2%	5.40
Патладжан	39	s	s	4.03	s	0.53	5.01	2%	4.85
Бамя	15	s	-	2.39	s	0.73	4.64	2%	3.75
Градински грах - зелен	20	0.37	s	2.40	s	0.17	3.09	1%	1.95
Лук кромид - зрял	26	s	s	1.53	0.20	s	2.61	1%	3.35
Гъби	26	0.33	s	1.14	0.60	0.03	2.30	1%	2.84
Спанак	3	s	-	s	s	-	2.25	1%	s
Сладка царевица	5	-	-	2.19	-	-	2.19	1%	s
Други зеленчуци	///	0.18	0.54	6.26	0.88	0.74	8.60	5%	9.37
Общо:	119	4.45	5.28	123.42	83.36	12.24	228.75	100%	311.60
	%	2%	2%	54%	37%	5%	100%		

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Готова продукция от плодове и зеленчуци, произведена през 2004 година

Произведена продукция	Прясно пакетирани	Замразени	Сушени	Туршии	Консерви	Концентрати и сокове	Други продукти	Общо
	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона	хил. тона
От плодове	2.67	13.87	2.44	-	33.35	8.64	5.22	66.19
От зеленчуци	1.41	15.24	0.82	1.35	72.07	25.92	4.27	121.08
От плодове и зеленчуци (смес)	-	s	-	-	0.83	s	s	1.30
От гъби	0.31	0.25	s	s	1.62	-	s	2.27
От картофи	s	s	-	-	0.10	-	s	3.82

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – Наблюдение на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2004 г.

Редакционно публикуването е завършено на 04.07.2005 година

Отговорник на публикацията: Нели Георгиева

Редакция: МЗГ, дирекция "Агостатистика"

Композиция и печат: МЗГ, дирекция "Агостатистика"

За повече информация : МЗГ, дирекция "Агостатистика"

Тел./факс : 980 82 94 ; e-mail : agrostat@mzgar.government.bg